

บันทึกย่อประวัติทั่วไปของศิลปะด้านอินเดียนและตะวันออกไกล

ม.จ. สุภัทรทิศ ศิลปิน ทรงแปลจากบทความของนาย ฟิลิปป์ สเติร์น
(Philippe Stern) ภาควิชาการศึกษาศิลปะที่มหาวิทยาลัยพรินซ์ตัน ประเทศฝรั่งเศส
ศาสตราจารย์ ยอร์ช เซเดส์ ตรวจแก้ไขให้ตรงตามต้นฉบับ
ผู้แปลขออุทิศความอุตสาหะในการแปลหนังสือเรื่องนี้ถวายแด่
คือ

สมเด็จพระยาตำราธิราช

ศิลปะของประเทศจีน

มีศิลปะบางชนิดของประเทศจีนที่รวมอยู่ด้วย

[ต่อจากฉบับปีที่ ๖ เล่ม ๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๖]

ศิลปะเกี่ยวกับประวัติศาสตร์มัก เป็นของที่น่าประหลาดในภาพเขียนเหล่านี้ โดยเฉพาะรูป นก สิง และ กระบือ เป็นต้นเราจะเห็นถึงความเฉยแหลม ในการแสดงความรู้สึกซึ่งเกี่ยวกับความนุ่มนวลอย่างแท้จริง ทั้งที่ไม่ได้ทำให้ภาพเหล่านี้ปรากฏชัดขึ้นมาอย่างแท้จริงเลย นั่นก็ทำให้คมชัดจิตใจอย่างประหลาดขึ้นมาได้ (เป็นต้นว่าภาพเขียนของมูกิ (Mou-ki) ฯลฯ ภาพเขียนที่ใช้สี ๆ เคียงกันแสดงรูปฤกษ์ชาติบางชนิดเหมือนกันเป็นต้นว่า กอไข่

แต่ภาพใช้สี ๆ เคียงกันตามทศกัณฐ์ ภาพธรรมชาติ (Paysages) ดังที่ชนชาติจีนเองได้กล่าวไว้ว่าคือ “ภูเขาและน้ำ”

ในขณะที่ ใน ศิลปะ ของ ประเทศ อินเดียน และ ของ ประเทศ อิน ๆ ที่ใคร่ขออธิบายจากอินเดีย ภาพธรรมชาติจะเป็นแต่เพียงภาพค่านหลัง (ยกเว้นศิลปะของเกาะชวาภาคตะวันออกเป็นพิเศษ ซึ่งก็คงเกิดขึ้นภายใต้อิทธิพลของศิลปะจีน) ในประเทศจีนภาพธรรมชาติก็มีความสำคัญมาแต่ต้นมานานก่อนแล้วที่นาง อูลา

พ.ศ. ๒๔๘๖

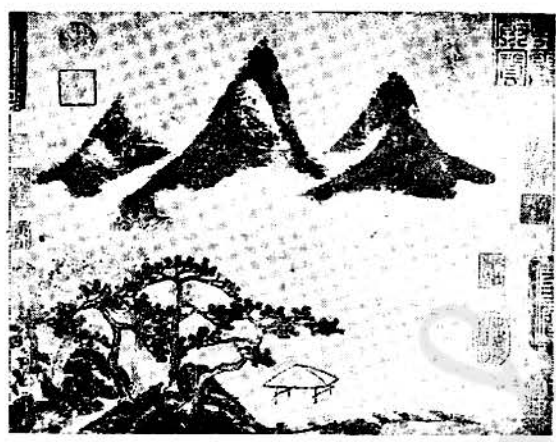
ประวัติศาสตร์ปะค่านอินเดียและตะวันออกไกล

๔๑

(Noin Ula) ในมองโกเลีย ราว พ.ศ. ๕๕๐ ก็ปรากฏมีผ้าแสดงรูปทิวเขาลำเนาไม่อย่างเลา ๆ คือมีต้นไม้และ โขกหินในภาพ ม้วนที่ มีชื่อเสียงของโกเชะ ซึ่งภาพเต็มคงจะวาดขึ้นในพ.ศ. ๘๕๐—๘๕๐ นั้น เราได้เห็นแล้วว่าภาพธรรมชาตินี้ วาดตามแบบจีน ที่ถากทวนขวางเราจะเห็น มีภาพทิวเขาลำเนา ไม่น้อยเช่นเดียวกันคือ มีรูปยอดเขาอยู่ติดกันไป แต่ทำอย่างเลา ๆ ค่อนข้างแข็ง ภาพธรรมชาติที่เชื่อกันว่าวาดขึ้นในสมัยราชวงศ์ ถึง นนวิ ลัก คอง ช่าง แข็ง และ แห่งแล้ว แต่อาจจะเป็นแต่เพียงภาพซึ่งทำจำลอง ขึ้น ใน ชั้น หลัง กั โถ แบบทิวเขาลำเนาไม่ซึ่งบางครั้งทำเกินความจริง ไปและระบายด้วยสี หลายสี นั้นคงมี อยู่ ต่อไปในสกุลช่างทางฝ่ายเหนือ แต่สิ่งซึ่งเราสนใจมากกว่า ก็ คือ สมัย พิเศษ ที่เกิดขึ้นในสกุลช่างทางฝ่ายใต้พร้อมด้วยภาพซึ่งใช้สี ๆ เขียว.

และหายเข้าไป ในธรรมชาติ มุ่งหวังเข้าสู่ปรีณิพพานโดยการบำเพ็ญธรรมและการเจริญศกยิกเสส อิทธิพลของโคลงที่เรากล่าวถึงนั้นอาจเห็นได้ในการนิยมวาดภาพพระอาทิตย์ตก ภาพเคอนหงาย ภาพฝนซึ่งกำลังตกอยู่ล้อมรอบ ภาพหมอกบาง ๆ ซึ่งห่อหุ้มอยู่ ภาพความเศร้าของฤดูใบไม้ร่วง ประกอบไปด้วยภาพการบินของนก ภาพการผ่านไปของเวลา ภาพความเศร้าในเมฆทวนนกกถึงความหลัง ภาพการเกี้ยวเกี้ยวพิชผลและภาพความสงบ ใน “ตำราวาดเขียน” ของ พ.ศ. ๑๕๕๐—๑๖๕๐ นั้น มีคำกล่าวไว้ว่า “สถานที่ซึ่งประกอบไปด้วยภูเขา และมีหมอกและ ควันห่อ หุ้มอยู่นั้นไม่จำเป็นต้องเห็น สิ่งซึ่งหมอกและควันไปไม่ถึงเท่านั้นที่จะคงเห็นอยู่ได้.....ภูเขาที่ปราศจากหมอกและเมฆนั้นก็เปรียบเหมือนฤดู ใบไม้ผลิซึ่งปราศจาก ดอกไม้” สิ่งนี้อธิบายวิธีนิยมอย่างน่าประหลาดเกี่ยวกับหมอกซึ่งปรากฏอยู่ในภาพซึ่งใช้สี ๆ เขียวใต้อย่างดี หมอกเหล่านี้มักเป็นแต่เพียงพ่นของไหมนั้นเอง มีรูปเส้นนอกของภูเขาสูงอย่าง นุ่ม นวล และเห็นได้ชัดนั้นไหลขึ้นมา ศิลปะชนิดนี้คงเหมือนดังที่บอกในระหว่าง พ.ศ. ๑๔๕๐—ถึง พ.ศ. ๑๖๕๐ และเราวิ ลักนิยมเป็นพิเศษ ในภาพ ม้วนมีชื่อเสียงที่เมืองขอสตัน (อาชเชียน

ลักษณะของภาพธรรมชาตินี้ซึ่งระบายด้วยสี ๆ เขียวเหล่านี้ดูเหมือนอยู่ภายใต้อิทธิพลของ ๒ สิ่งพร้อมกันคือ โคลงซึ่งแต่งขึ้นในสมัยราชวงศ์ถึงอย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่งก็คือ การเคลื่อนไหวทางจิตใจของพระสังฆในพุทธศาสนาซึ่งมุ่งบำเพ็ญธรรม พระเหล่านั้พยายามที่จะชมชอนคน

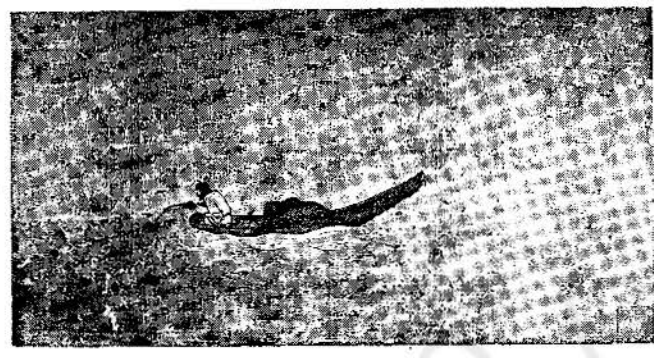
รูปที่ ๑๔๕

ซันโดยตงยวน (Tong Yuan) ในพ.ศ. ๑๖๐๐-๑๖๕๐ ข้าราชการข้างเขียนหน้าสนใจชนคนหนึ่งชื่อเมเฟ (Mifei) มีวิธีการในการวาดภาพค่อนข้างพิเศษ เขาใช้สีแต้มเป็นจุดเล็ก ๆ แต่หน้าอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งคล้ายกับเขียนหน้าของช่างเขียนซึ่งใช้ระบายสีเป็นจุด ๆ ในสมัยเรา (รูปที่ ๑๔๕) ควรจะกล่าวเหมือนกันถึงภาพ “ป่าในฤดูหนาวพร้อมด้วยการยืนของกา” ซึ่งนำพิศวงของเฉาฟาเทียนยวน (Fehaola-nien) ในภาพ ความเศร้า ประกอบขึ้นด้วยหิมะและกลุ่มหมอกใหญ่ข้างล่าง ถึงเหล่านักชกขวยไหมซึ่งไม่ได้แต้มสีอะไรเลย คงเป็นสีขาวแต้มกันไม่ และกา ซึ่งทำด้วยสีแต้มอย่างเขา ๆ นั้นไม่ได้ออกมา (รูปที่ ๑๔๖)

ในสมัยก่อนมาราว พ.ศ. ๑๗๕๐ มีช่างเขียนสำคัญ ๒ คน คือ ม้ายวน (Ma Yuan) และเซี่ยกย (Hia Kouei) ภาพของเขาแสดงอารมณ์แรง อย่าง มากโดยเฉพาะในภาพธรรมชาติบางภาพของเซี่ยกย แต่ก็มีความนิยมในความงามอย่างซดซ้อย (เป็นต้นว่ารูปเขียนบนพิค) และบางครั้งก็มี “น้อยประจำตัวซนพิคพิเศษ” แสดงอยู่ เป็นต้นว่าการแต้มสีเป็นจำนวนมากในส่วนสูงของภาพแสดงรูปภูเขาตามความนึกคิดโดยมีส่วนยอดคงตรงอยู่เหนือกวัน ม้ายวน (?) ซึ่งเขียนภาพ “ชาวประมงนั่งส่งขอยูกกลางลำน้ำ” นั้นโดยทั่วไปก็อพยพหลังของใหม่โดยไม่มี การแต้มสีอะไรเลยแสดงความรู้สึกอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับความไม่สิ้นสุดซึ่งความจำต้อง

รูปที่ ๑๔๖

รูปที่ ๑๔๗

เกยวซึ่งอยู่ใต้เป็นอย่างไร (รูปที่ ๑๔๗) มีโคลงบางโคลงซึ่งแต่งขึ้นเกี่ยวกับความรู้สึกของคน เช่นคนว่ากล่าว "เมฆซึ่งลอยอยู่ค่านันล่องลอยไป พร้อมกับ เบิก บ้างซึ่งรักความสันโทษ น้าในฤกษ์ใบไม้ร่วงนั้นนอนอยู่กับท้องฟ้าซึ่งไม่มทสนสศ" และอีกแห่งหนึ่งกล่าวว่า "ณ ขอบฟ้ามีความบาง ๆ ปรากฏขึ้น แม่น้ำซึ่งอยู่ไกลนั้นรวมอยู่กับท้องฟ้า" เราจะเห็นเหมือนกันว่าภาพบางภาพซึ่งประกอบขึ้นสำหรับโคลงบางโคลงเป็นค่นว่าภาพ "ผู้รักความสันโทษอยู่ใต้ค่นสนคู้" ซึ่งแสดง ความนึกฝัน ท่ามกลาง ความเศร้าของธรรมชาติ.

ณ ทนเช่นเดียวกันเราจะเห็นมีผลติดตามมาปรากฏขึ้นในประเทศอินเดีย ในภายหลังคือสกุลช่างของอินเดียในการวาดภาพโดยใช้สี ๆ เกยวณ ช่างเขียนที่รู้จักกันมากที่สุดก็คือ เซสซุ (Sesshu) (ระหว่าง

พ.ศ. ๑๘๕๐ - ๒๐๕๐) แต่ที่ประเทศญี่ปุ่น เป็นศิลปะที่รุนแรงเต็มไปด้วยความสามารถ และน่าประหลาดใจแต่เราก็คงรู้สึกได้ว่ามีแบบประจำตัวปรากฏอยู่ในนั้น.

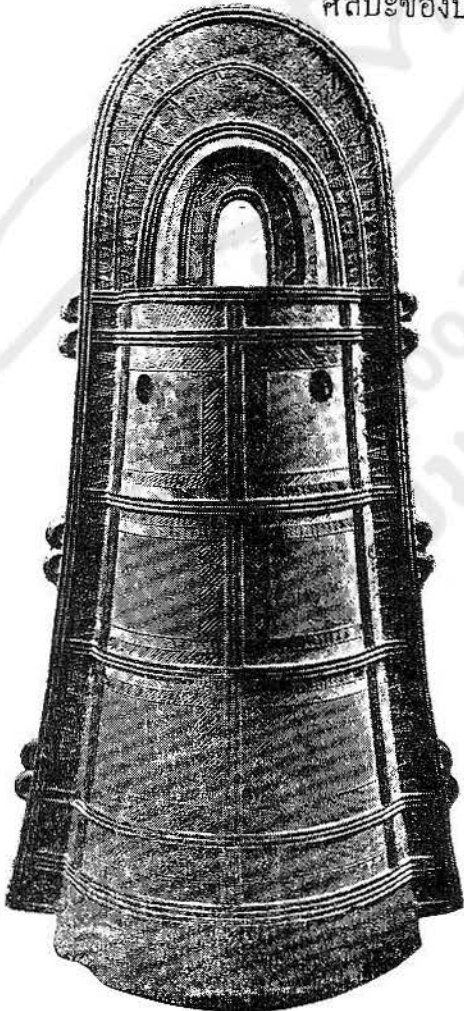
เราจะไม่ติดตามวิวัฒนาการของภาพซึ่งใช้สี ๆ เกยวและภาพอื่น ๆ ต่อจากสมัยนั้นไป ภาพธรรมชาติของจีนนั้นจะเห็นมีรูปร่างชัดเจน และมีส่วนประกอบมาก ชน แต่ก็ค่อนข้างแห้งแล้งลงทีละน้อย ๆ ยกเว้นงานของ ช่างเขียนบางคน ซึ่งหายากเป็นค่นว่าซุเว (Siu wei) ซึ่งเขียนผู้นำของช่างเขียนสมัยใหม่เขา สามารถวางเส้นข้างเส้น โดยการใช้แต่เพียงหมึกจีนในค้อย่างถูกต้อง เช่นความกล้าหาญซึ่งคนอื่นไม่ อาจ ทำได้และยังรักษาไว้ซึ่งแบบประจำตัวบ้าง.

ในสมัยภายใต้ราชวงศ์ซ่งนั้น (พ.ศ. ๑๘๕๐-๑๘๕๐) เครื่องถ้วยชาทำได้ถึงความสง่างามอย่างเรียบร้อย ๆ และประณีต เป็นของใหม่และเป็นของชนิดแรกที่ปรากฏขึ้นอย่างแท้จริง เครื่องถ้วยชาชนิดคล้ายกับภาพใช้สี ๆ เกยวซึ่งอยู่ในสมัยเดียวกัน คือส่วนมากจะมีสี ๆ เกยวกันเว้นแะกัน ใหญ่ขาง ใบ ซึ่ง มีลาย สีค้ำบน

หนังสือเขียน แกง แลตง ลักษณะแข็ง แกรง
และเรียบ ๆ โดยทั่วไปเครื่องถ้วย
ชาวมณฑลกุ้ยหลิน แต่ได้สืบทอดอย่าง
น่าชม เกี้ยว ถ้วย ความงาม อย่าง ชัด ชัด
(เช่นต้นว่า แกงกัน ชาวม ถ้วย) นั้นจะมี
เคลือบหนาและเย็น มันคลุม อยุ่โดยเฉพาะ
ระมัดระวังช้อน แต่บางครั้งก็มีสีนารวม
ขึ้นเหลืองหรือขาวงาขาวหรือสีนาคาลเป็น
ทุก ๆ เครื่องถ้วยชาวมณฑลนั้นจะไม่มีลวด

ลายประคียบหรือบางทีก็อาจมีลวดลาย ส่วน
มากเป็นรูปพฤกษชาติต้นสนมาอย่างนั้นช้อยๆ
มีสีเขียวกับพื้นหลัง และ คลุม ้วย เคลือบ
สิ่งนี้ก่อให้เกิดความงามอย่างเรียบ ๆ ซึ่ง
ใช้สี ๆ เกี้ยวและจับเป็นชิ้นสิ่ง ต่อมาเมื่อ
ว่าจะทำตามแบบ ุสนิยมก็เปลี่ยนไปยิ่ง
วิธีการทำชงยากยิ่งขึ้น การใช้สีหลาย
สีปรากฏขึ้น ทำลาย ความ งาม อย่างชัด
ชัดซึ่งแน่นอนและเรียบนเสียบ.

ศิลปะของประเทศญี่ปุ่นที่เป็นญี่ปุ่นอย่างแท้จริง

รูปที่ ๑๔๘

ทราบจนถึง ณ ที่นี้เราได้กล่าวรวม
ศิลปะของประเทศญี่ปุ่นซึ่งเกี่ยวพันกับประ
เทศจีนไว้ในศิลปะของประเทศจีน สิ่งเหล่านี้
นักคอเหตุการณศึกษาค้นตามกันมาเนื่องจาก
อิทธิพลสมัยต่าง ๆ เป็นต้นว่า ลักษณะ
ชวบทรงสูงของสมัยราชวงศ์เว ลักษณะ
เขียนธรรมชาติอย่างเผลา ๆ ของสมัยราช
วงศ์ถัง อิทธิพลของศิลปะอินเดียที่มาดี
โดยเดินทางผ่านภาคกลาง ของ ทวีปอา
เซีย (เป็นต้นว่าภาพเขียนทิวทัศน์หรือจิ)
รูปภาพบุคคล ภาพธรรมชาติซึ่งระยาย
ด้วยสี ๆ เกี้ยว ฯลฯ ณ ที่นี้เราควรที่จะหัน
ไปฟังเสียงดังซึ่งเช่นญี่ปุ่น อย่าง แห้วรี
ซึ่งไม่เหมือนกับศิลปะของประเทศจีน

ทราบจนถึง พ.ศ. ๑๙๕๐ ศิลปะของประเทศญี่ปุ่นอยู่ในสมัยต้นแรกเริ่มประวัติ

พ.ศ. ๒๔๕๖

ประวัติศาสตร์ปะตันอินเดียและตะวันออกไกล

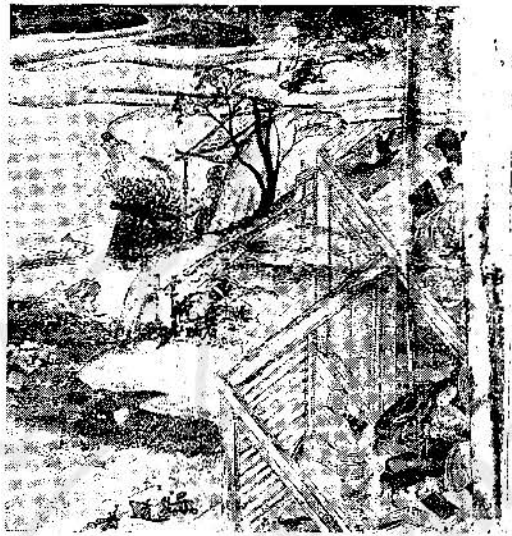
๕๕

ศาสตร์ซึ่งเราไม่อาจพบได้ถึงในทันที เรา
จะกล่าวถึงแต่เพียง ของ ซึ่งเหมือนคนเป็น
ลักษณะสำคัญ คือระฆังซึ่งเรียกกันว่า

โคทาก (dōtaku) มักมีรูปร่างเป็นพิเศษ
อย่างแท้จริง ในประเทศญี่ปุ่น (รูปที่ ๑๔๘)

ตั้งแต่ศิลปะญี่ปุ่น ปรากฏขึ้นและมี
ลักษณะเป็นของตนเองโดยเฉพาะ (ราว
พ.ศ. ๑๑๕๐-๑๒๕๐) ก็มีสถาปัตยกรรม
ชนิดหนึ่งตามแบบแผนเมือง ปรากฏขึ้น ซึ่ง
เราจะได้กล่าวถึงในภายหลัง.

เป็นเวลาตั้งแต่ พ.ศ. ๑๖๕๐ เป็นต้น
มาซึ่งเราโคเห็นมีภาพเขียนแบบญี่ปุ่น โดย
เฉพาะปรากฏขึ้น มีแบบซึ่งเรียกกันว่า
แยบยามาโตเอ (Yamato-e) และมีภาพ
ม้วนอย่างยาว (คือมากิโมโน Makimono)
เล่าถึงนิทานของประเทศญี่ปุ่น บุคคลใน
ภาพมีเครื่องแต่งกายแบบญี่ปุ่นซึ่งมีขนาด
ใหญ่และกว้างมาก ภาพใบหน้านั้นวาด
ขึ้นโดยวิธีพิเศษโดยเฉพาะ การวาดภาพ
หมึก และสิ่งซึ่งเป็นลักษณะพิเศษยิ่งขึ้น
ไปอีกและคิดแปลงมาจากคติของจีน ก็คือ
ภาพนบนแสดง ภาพที่เห็นตั้งแต่สูง ลงมา
บนค้ำและ เหมือน มอง ลงมาจากที่สูงยัง
บ้านซึ่งยกเขาหลังคาออกเสีย มีการมอง
เห็นไกล

รูปที่ ๑๔๘

ชนิดพิเศษคือภาพนบนประกอบขึ้นตาม
แบบของ รูปสี่เหลี่ยม ซึ่ง ลาก จาก มุมขวา
เบื้องบนไปยังมุมซ้ายเบื้องล่าง และดูกัน
จะแสดงโดยคอกไม้ชนิดต่าง ๆ กัน (รูป
ที่ ๑๔๘).

ภายหลังที่โคกล่าวอย่างเร่า ๆ ถึง
ภาพม้วนที่น่าสนใจแสดงรูปสัตว์ซึ่งทำให้
นึกไปถึงนิทานพื้นเมืองแล้ว เราก็จะกล่าว
ถึงศิลปะชนิดหนึ่งซึ่ง เป็นญี่ปุ่นโดยเฉพาะ
คือ หน้ากาก (masque) ในตอนแรก
ทำขึ้นเพื่อการเต้นรำแบบโบราณตั้งแต่พ.ศ.
๑๒๕๐ ครั้นต่อมาก็ทำขึ้นเพื่อโคดนาฏ
กรรม ซึ่ง แสดง ด้วยการ ออก ท่า ทางและ
เรียกกันว่า โน (No) (ตัวละครตัว
หนึ่ง ๆ จะมีลักษณะและ หน้ากาก โดย

รูปที่ ๑๕๐

เฉพาะ) (รูปที่ ๑๕๐) เราจะเห็นโดย
เฉพาะใน พ.ศ. ๑๙๕๐-๒๐๕๐ และใน
สมัยต่อมาว่ามี ครอบครัวยุโรป ของ ช่าง อาชีพ
ซึ่งชำนาญเป็นพิเศษ ในการ ทำ หน้า กาก
ชนิดหนึ่ง ๆ

ในสมัยต่อมา ในประเทศ ญี่ปุ่น จะมี
ลวดลายเครื่องตกแต่งเป็นพิเศษปรากฏขึ้น
พร้อมกับความนิยมในศิลปะซึ่งมีความได้
ลักษณะน้อยลง คือนิยมวาดภาพดอกไม้
หรือพฤกษชาติซึ่งไม่ได้อยู่ในส่วน กลาง
ลงในแผ่นผ้า ช่างเขียนลวดลายนี้บนท
ผ้ากัน มากที่ สุด อยู่ใน ระหว่าง พ.ศ.
๒๑๕๐-๒๓๕๐ คือ โกริน (korin)

เราอาจพิจารณาจากลักษณะที่ ช่าง เป็น ที่ นิยม
กันอย่างมากมาย ของนักเล่น ของ โยราณ
ในศตวรรษที่แล้วเข้าไปในสมัยนี้ได้.

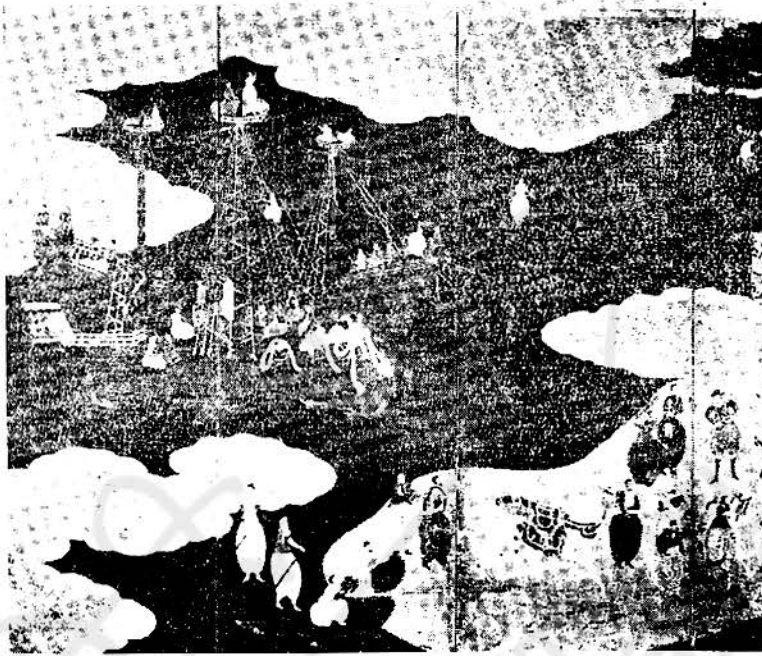
รูปพิมพ์ของ ญี่ปุ่น นั้นก็มีชื่อเสียง
เช่นเดียวกัน คือรูปพิมพ์เหล่านี้เองที่ทา
ให้ชาวยุโรปในศตวรรษที่แล้วพินใจ
ในศิลปะของประเทศทางตะวันออกไกล รูป
พิมพ์เหล่านี้อยู่ในสมัยหลังพอใช้ (ราว
พ.ศ. ๒๓๐๐ ถึง ๒๔๐๐) และสืบเนื่องต่อจาก
สกุลช่างที่เรียกกันว่ายูเกียวเอ (Ukyo-e)
สกุลช่างนี้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๑๕๐ เป็นต้นมา
ได้วาดภาพซึ่งอยู่ใน สมัย นิยมเป็น ต้น ว่า
ภาพละครภาพหญิงงามเมืองภาพหญิงงาม
ภาพภูมิประเทศซึ่ง วาด ขึ้น อย่าง ละเอียดย
ภาพพิมพ์เหล่านี้ แสดง ให้เห็น ชีวิตที่นา
สนใจ โดยมากน่าสนุก แต่บางครั้งก็รุนแรง
และซกซ้อ ภาพเหล่านี้ทำให้ศิลปะ
ในการทำภาพพิมพ์ซึ่งมีอยู่ก่อน แล้ว ใน
ประเทศจีนและง่ายกว่านั้นเจริญยิ่งขึ้น แต่
เราก็ไม่อาจจะ ทราบ ถึงศิลปะสมัยโยราณ
ของญี่ปุ่นได้จากรูปพิมพ์เหล่านี้.

ลักษณะความนิยมในการทำรูปนำขึ้น
นั้นเห็นได้ชัดในประเทศญี่ปุ่น เราจะเห็น
ความนิยมนี้ได้ในภาพ ซึ่ง มีการ ประ กอบ

พ.ศ. ๒๕๕๖

ประวัติศาสตร์ปะต๋านอินเดยและตะวันออกไกล

๔๗

รูปที่ ๑๕๑

ชนชยงคยงชนลบแลแลงการมอดงชอง
ลวกโปรตเกศ (พ.ศ. ๒๐๕๐-๒๑๕๐ เป็น
ลบแลงๆ หนงชงมอยทพพรภณจกเมต)
(รูปที่ ๑๕๑) เซนเกยวกันเราระเทนมการ

แลงกภาพนชน เซนน เชน ชาวชอลัน กอ
ทรอปลาคันประเทศคอื่น ๆ ในภาพพิมพ์
ลยงภาพ.